

UTDRAG AV INNLEDNING PÅ NORGES KONSERVATIVE STUDENTER-
FORBUNDS LANDSMØTE I OSLO, FREDAG 12. NOVEMBER 1982

Regjeringen legger stor vekt på å gi høyere utdanning og forskning tilfredsstillende arbeidsvilkår og utviklingsmuligheter. Dette ønsket blir fulgt opp gjennom forslaget til statsbudsjett for neste år. Selv om de mange påstander om brutale nedskjæringer av bevilgningene på nesten alle områder ikke på noen måte medfører riktighet, er det riktig at mange områder på statsbudsjettet har måttet tåle en forsiktig tilstramning. En av unntagelsene fra denne hovedregel er nettopp høyere undervisning og forskning.

Over Kultur- og vitenskapsdepartementets budsjett er det for neste år ført opp over 3,6 milliarder kroner til dette formål. Dette er en økning på nesten 11 prosent i forhold til det vedtatte budsjett for 1982. Når regnskaps-tallene i sin tid kommer, vil de sannsynligvis vise en sterkere vekst enn dette. Det skyldes bl.a. at en del innsparingskrav fra 1982 er opphevet og at det alltid i årets lys skjyer visse overføringer fra den generelle reserveposten til de enkelte fagbudsjetter.

Det er likevel ingen grunn til å legge skjul på at også universiteter og høyskoler i årene som kommer må arbeide innenfor de nokså trange rammer som følge av en usedvanlig vanskelig budsjett-situasjon. Rammene vil nok føles spesielt trange hvis man sammenligner med de årene da verdensøkonomien, og derfor også Norges økonomi, var i jevn vekst. Men vi må bare se i øynene at

den tid er forbi og at vi ikke kan regne med at budsjettene kan vokse i samme takt som tidligere. Når undervisning og forskning sett under ett likevel får en reell vekst neste år, markerer dette den vekt Regjeringen legger på dette viktige området.

De betydelige ressurser staten stiller til rådighet er imidlertid bare en side av saken. Like viktig er institusjonenes egen evne og vilje til omprioriteringer. Dette er ikke noe særnorsk problem, - det er i dag en utfordring til de fleste av verdens universitets- og andre forsknings- og utdannelsesmiljøer. Man må styrke evnen til omprioritering, for å kunne satse sterkere på de felter der behovene og mulighetene vokser raskest. Hvis den indre fordeling av ressursene mellom de ulike oppgaver fryses fast, vil vi komme dårligere ut enn andre, på felter av særlig fremtidsinteresse. Det vil nemlig alltid være noen som klarer den oppgave stadig å tilpasse seg til skiftende oppgaver. Jeg føler meg overbevist om at universitets- og høyskolemiljøet vil ta denne viktige oppgave meget alvorlig.

Som kjent er det et helt sentralt mål for Regjeringen å gjenreise vekstevnen i norsk økonomi, for å trygge arbeidsplassene og velferdssamfunnet. Viktige elementer i en slik politikk for vekst er bl.a. en stasing på høyere teknisk utdanning, en utdanningspolitikk som kan bedre tilgangen på slik kvalifisert arbeidskraft som det er størst udekket behov for, og en forskningspolitikk med øket vekt på nyskapninger i industrien selv.

I årene fremover må det norske samfunn i stigende grad basere sin virksomhet på kunnskapsindustri og høyt utviklet teknologi. Med årets budsjett har Regjeringen tatt et nytt skritt på veien for en styrkelse av den høyere tekniske utdanning, både personellmessig og ressursmessig. Jeg vil også gjerne nevne at Regjeringen har fått vedtatt en endring i skattelovene som åpner for bidrag til utdanning, og som igjen vil gjøre det mulig for flere norske studenter å få høyere teknisk utdanning i utlandet. Dette er studieplasser som også vil være av betydning for utdanning av det personell som er nødvendig for at norske bedrifter skal kunne møte den internasjonali-seringsprosess som presser på.

Denne tidsbestemte prioritering av teknologi må ikke oppfattes som noen nedvurdering av andre utdannelses- og forskningsformål som på lengre sikt er like viktige. For å markere dette, ble det sagt i Trontalen at "Innenfor høyere utdanning vil de teknologiske studier for tiden (understreket her) bli gitt høyeste prioritet." Dette skyldes akutte problemer som følge av tidligere forsømmelser. Man må være forberedt på at andre grener må prioriteres høyere senere.

Jeg vil gjerne også minne om at Regjeringen har lagt frem en stortingsmelding om forskningens organisering og finansiering. Denne meldingen vil, sammen med den melding som ble lagt frem av Arbeiderparti-regjeringen, danne grunnlag for en bred forskningsdebatt i Stortinget.

Meldingen inneholder en rekke forslag med sikte på bedre utnyttelse av de ressurser som stilles til rådighet for forskning.

Regjeringen understreker at et lite land som Norge ikke kan delta med full tyngde på alle områder, og at man derfor må velge ut områder hvor norsk forskning har nasjonale forpliktelser eller særlige muligheter. Vi må få til en finansiering etter kvalitet og utviklingsmuligheter. Og det er viktig å få til en rasjonell arbeidsdeling mellom institusjonene. Det er også viktig å se offentlig og finansiert forskning i et samlet perspektiv.

Regjeringen regner med at det vil være en klar vekst i den samlede norske innsats i forskning og utviklingsarbeide også i 1983. Bevilgningene til forskningsformål over statsbudsjettet vil gi omtrent uendret realnivå for driftsutgiftene fra 1982 og 1983, mens andre sider av den totale forskningsinnsats altså øker. Jeg vil spesielt nevne at NAVF, på grunn av sin særlige betydning for grunnforskningen, får muligheter til å opprettholde samme aktivitet også neste år til tross for en betydelig nedgang i tippeoverskuddet.